

Resolució:

Nou futur, noves polítiques, més municipalisme

Des de la recuperació dels ajuntaments democràtics, el municipalisme ha estat i ha demostrat ser un dels motors de transformació social i econòmica dels nostres pobles i ciutats i un element imprescindible en la construcció del nostre país. En l'ecosistema local és on es produeix el poder més pròxim a la nostra vida, als nostres desitjos i inquietuds, on es pot combatre millor i amb més força la defensa dels nostres drets, on amb més precisió es coneixen i reconeixen les nostres necessitats. Al mateix temps, en el món local és on emergeixen les millors pràctiques democràtiques, transformadores i d'avantguarda en la innovació que han estat i continuen sent reconegudes i referencials per a la resta d'administracions públiques.

Els governs locals són els que anticipen i preveuen, són la política en directe, la que s'ha transformat amb més velocitat que els governs autonòmics i estatals. La relació es llarga i exhaustiva però per exemple podríem parlar de les Agendes 21 Locals, els plans estratègics i els pactes de ciutat, els plans Educatius d'Entorn, els plans d'inclusió social, les xarxes d'acollida de refugiades, els processos participatius i de decisió d'inversions en la transformació dels nostres barris o els més recents plans d'adaptació al canvi climàtic, tots ells demostren que el municipalisme és actiu, viu, dinàmic i essencial per fer possible que es doni resposta amb compromisos i solucions locals als grans reptes mundials.

La pandèmia i les seves conseqüències socials i econòmiques ens ha deixat un paisatge de governs locals empoderats que han donat resposta, la majoria de cops sols i sense disposar dels recursos i suports necessaris per fer front a les urgències; però alhora han aflorat unes ciutats i pobles amb noves fractures. Les desigualtats, la precarietat laboral, la crisi sanitària i la crisi ecològica són desafiaments globals que defineixen un canvi d'època que s'expressa amb major impacte i necessitats als territoris, en l'esfera local.

En aquest context de canvi d'època, sense renunciar a allò fet, el món local ha d'afrontar de forma prioritària tres grans reptes: la nova governança, les noves polítiques públiques i el seu reconeixement institucional com a Govern de país.

És imprescindible una nova governança per poder fer front a la complexitat dels canvis socials, culturals, tecnològics i econòmics que exigeixen compartir responsabilitats i funcions amb una gran diversitat d'institucions i amb un conjunt de competències que es creuen i superposen. S'han de crear confiança, complicitats, consensos i una xarxa relacional comunitària construïda des dels consensos per la transformació en clau col·laborativa amb la resta d'administracions des de la cooperació horitzontal amb els governs autonòmic, estatal i europeu sota el principi de la subsidiarietat. Els desafiaments actuals precisen d'una governança multinivell i només serà possible si les polítiques públiques es mobilitzen en un sentit de baix a dalt a partir d'un nou desenvolupament competencial ampli i no restrictiu i amb un reforçament econòmic dels recursos. A banda d'aquesta cooperació multinivell, els governs locals han d'aprofundir en la capacitat permanent d'atraure i implicar tots els sectors de la ciutadania, afavorint l'elaboració d'una estratègia compartida inclusiva. Això vol dir la generació de capital social, el disseny de processos per a la participació ciutadana i l'establiment d'acords constants que creïn una visió social del municipi i del seu futur. En definitiva, els ciutadans i ciutadanes han de ser i sentir-se'n part.

Resolució:

Nou futur, noves polítiques, més municipalisme

El segon repte són el desplegament de noves polítiques públiques capaces d'abordar els desafiaments globals però alhora resoldre les fractures i desigualtats que es produeixen als nostres pobles i ciutats. Necessitem d'una administració local amb valors on els problemes i els drets de les persones se situen en el centre de les polítiques i construeixen comunitat i ciutadania

Unes polítiques públiques que en aquest nou paradigma necessiten de la vertebració de xarxes d'acció comunitària per a la seva implementació. Això significa avançar cap a la coproducció de polítiques i serveis amb entitats i associacions en una aliança estratègica d'innovació. Això sense perdre el sentit de la política pública: accessible, universal, inclusiva i equitativa. Dit d'una altra manera no s'està externalitzant la gestió pública, s'està creant un nou espai públic en coalició amb les xarxes comunitàries.

En aquest sentit, l'abordatge dels reptes globals que hem mencionat no serà possible si al menys de forma paral·lela no es produeix una segona descentralització de l'Estat en els ajuntaments, que va quedar suspesa en el procés de desenvolupament autonòmic.

I són dues les urgències històriques que el món local reclama sense més demora: les competències i el finançament.

En aquesta nova etapa, exigim el restabliment de l'autonomia local, segrestades en part per la LRSAL del PP. Però no només això sinó que cal elevar el nivell competencial per tal de desenvolupar les noves agendes locals especialment en els àmbits de l'educació, la cultura, l'habitatge, el feminisme, la protecció social, l'ocupació o la lluita climàtica. I a Catalunya és vital una nova llei de governs locals. Aquest nou sostre competencial local per ser portat a terme amb plenitud i eficàcia precisa dels recursos necessaris i per tant d'un nou finançament local.

Reclamem el reconeixement institucional com a govern de país que exigeix emprendre de manera urgent i ineludible la segona descentralització: de l'autonòmic al local. Considerem que és la tasca pendent més important de la democràcia a Espanya i emplaçem que es consolidi aquesta segona descentralització de competències i recursos amb una legislació empoderadora acompanyada per una legislació que empoderi els governs locals.

I exigim sense més demores una llei de finançament local que no només incrementi les transferències no condicionades del Govern de l'Estat i de la Generalitat i la participació local directe en els grans impostos, sinó també per introduir de manera ampla elements de progressivitat en el conjunt de tributs en atenció a la capacitat econòmica del contribuent i guanyar capacitat de decisió fiscal. És a dir, disposar de capacitat normativa així com també suprimir les limitacions existents al destí del superàvit local i les rigideses de la regla de despesa.

Reconeixem les urgències polítiques i hem de reconèixer que els governs locals són actors actius de primer ordre per afrontar-les. És l'hora de concertar les bases per donar resposta al que el municipalisme ve reclamant des de fa dècades. El futur del país passa també per més municipalisme que, des de la seva identitat i la seva heterogeneïtat, construeixin també país.

Som i volem ser govern de país i hem demostrat sobradament que podem assumir col·lectivament els reptes de futur. Però per fer-ho possible, necessitem el reconeixement no sols del que fem sinó del que som i necessitem; convençuts que Catalunya es comença a construir des dels municipis.